

ОБРАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ШЛЯХУ РОЗВИТКУ І ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ

Академія муніципального управління, м. Київ

Анотація

Обґрунтовуються необхідність інноваційного шляху розвитку всієї держави, окремих галузей, територій і підприємств, на основі найактуальнішого критерію сьогодення – енергоефективності і як необхідна умова для цього – створення ефективної системи управління інноваційним розвитком на відповідних рівнях. За допомогою використання системного підходу до побудови сучасного менеджменту інноваціями запропоновані основні принципи, які дозволяють оптимізувати структуру, а також збільшити ефективність і адаптивність систем управління інноваціями.

Ключові слова: інноваційний шлях розвитку, енергоефективність, система управління інноваціями, принципи оптимізації структури системи управління інноваціями.

Abstract

There has been proved the necessity of innovation way of development of the whole state, pecific industries, areas and businesses, based on the most current criteria today - energy efficiency and as a necessary condition for this – creation an effective system of innovative development at the appropriate levels. By using a systematic approach for building a modern management innovations proposed basic principles to optimize the structure and improve the efficiency and adaptability of innovation management.

Keywords: innovation way of development, energy efficiency, innovation management system, principles of optimization the structure of innovation management system

Успішний розвиток України, її конкурентоспроможність передбачає підвищення енергоефективності економіки на основі розробки і впровадження новітніх інноваційних енергоефективних технологій та обладнання, тому що одним із найважливіших показників ефективності економіки є енергоємність виробництва і політика провідних країн світу спрямована на її зниження. Взагалі, одним з головних критеріїв інноваційного шляху розвитку є підвищення енергоефективності суспільного виробництва з усією відповідною інфраструктурою і соціальної сфери. Це обумовлено обмеженістю традиційних енергетичних ресурсів, та зростаючими екологічними проблемами в зв'язку з їх використанням.

В Україні, починаючи з 2000 року, спостерігається зменшення енергоємності валового внутрішнього продукту, але незважаючи на таку динаміку, рівень цього показника (0,466 кг. н.е./дол. США) більш ніж в 2,2 рази перевищує середній рівень енергоємності ВВП розвинених країн світу [1, 2].

Інноваційний шлях розвитку України і її енергоефективність у великій мірі залежить від всебічного інноваційного розвитку як на державному рівні, так і на рівні підприємств. Обрання і втілення у життя інноваційного шляху розвитку всієї держави, окремих галузей, територій і підприємств є головним завданням стратегічного менеджменту відповідних рівнів і при цьому з нього виокремлюється окремий напрямок, для якого використовується зазвичай термін «інноваційний менеджмент».

Обрання помилкового шляху розвитку економіки держави в цілому та окремих структурних підрозділів національної економіки тягне за собою часто непоправні наслідки і великі збитки. Тому для підвищення ефективності інноваційних рішень, зокрема одного з найважливіших – обрання інноваційного шляху розвитку і підвищення енергоефективності, необхідно мати якісні системи управління як на рівні держави, окремих галузей виробництва і територіальних утворень, так і на рівні підприємств. Ефективність систем управління інноваційними процесами і енергоефективністю буде визначатися багатьма факторами: принципами і методами управління, функціями та відповідними завданнями управління, які реалізуються системою, організаційною структурою управління інноваційними процесами та іншими факторами.

Таким чином, створення науково побудованої системи управління інноваційними процесами є важливою і актуальною проблемою.

Існуюча практика формування структури систем інноваційного управління шляхом повільного й пасивного пристосування об'єкта й органа управління не забезпечує отримання якісного результату, тому що для оптимізації цього процесу необхідно врахування великої кількості різноманітних факторів, формування й порівняння різноманітних варіантів системи управління інноваційними процесами. Це можливо тільки на основі застосування економіко-математичного моделювання й комп'ютеризації процесу проектування.

При цьому мають бути визначені основні принципи формування систем управління, на основі яких можна здійснювати економіко-математичне моделювання побудови структури систем інноваційного управління.

Системний підхід вимагає комплексного проектування структур керованої й керуючої підсистем у їхньому взаємозв'язку, тому що, чим більш чітко й раціонально організовані соціально-економічні процеси, тим легше ними управляти. Але в той же час регламентація всіх процесів в об'єкті управління веде до ускладнення органа управління з метою підвищення його надійності.

Формування структури системи інноваційного управління необхідно здійснювати з позицій функціонального підходу, шляхом переходу від функцій системи до її структури. Функції, що утворюють процеси в системі, є її змістом, структура ж – її формою. Тому необхідно починати з визначення функціонального призначення системи й відповідних специфічних функцій елементів, способу їхньої реалізації та ступеня агрегування. Структура може бути визначена в результаті вирішення всього цього комплексу питань.

Утворювати систему можуть тільки ті елементи, які мають системно-інтегративні якості, тобто спрямовані і здатні реалізовувати загальну для всієї системи функцію. На основі принципу сумісності або однорідності елементів відбувається об'єднання їх у групи, при цьому забезпечується максимум однорідності елементів усередині групи, або мінімум однорідності між групами, що дозволяє реалізувати принцип мінімальної взаємодії.

Для забезпечення ефективності функціонування систем управління відповідно до цього принципу необхідно, щоб у стійких станах ці підсистеми функціонували відносно автономно, незалежно, мінімально взаємодіючи між собою. При цьому ефективність функціонування всієї системи вимагає також мінімізації сумарної взаємодії системи із зовнішнім середовищем.

Формування структури систем управління треба здійснювати також на основі принципу обмеженої складності об'єкта управління, що є наслідком закону «необхідної розмаїтості» і обмеженої пропускної здатності керуючих елементів. Відповідно до цього принципу формування об'єктів управління відбувається з урахуванням обсягу робіт з управління цими об'єктами й пропускної здатності керуючих елементів (на основі норм керованості), що дозволяє реалізувати принцип комплексного проектування.

Таким чином, використання наведених принципів як основи проектування дозволяє оптимізувати структуру, а також збільшити ефективність і адаптивність систем управління інноваціями і в тому числі енергоефективністю, покращити взагалі стан інноваційного менеджменту енергоефективністю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Енергоефективність як ресурс інноваційного розвитку: Національна доповідь про стан та перспективи реалізації державної політики енергоефективності у 2008 році/ С.Ф. Єрмілов, В.М. Гець, Ю.П. Яценко, В.В. Григоровський, В.Е. Лір та ін. – К., НАЕР, 2009. - 93с.
2. Гець В. М. Пріоритети національного економічного розвитку в контексті глобалізаційних викликів: [монографія] [Електронний ресурс]. – 2008. – Ч. 1. Режим доступу: <http://uchebnik-besplatno.com/natsionalnaya-ekonomika-uchebnik/konkurentni-perevagi-informatsiyniy.html>

Кудін Борис Павлович – к. е. н., доцент, Академія муніципального управління, доцент кафедри менеджменту, м. Київ; e-mail: btk@voliacable.com.

Kudin Boris Pavlovich - Candidate of Technical Sciences (Ph. D.), Docent, Academy of Municipal Administration, Associate Professor at the Department of of Management, m. Kyiv; e-mail: btk@voliacable.com.